

Governance Accountability Project
Projekat upravne odgovornosti

Budžetsko planiranje sredstava za omladinske organizacije i projekte za mlade

Kingdom of the Netherlands

Opšti pojmovi budžeta

- Budžet je pravni akt ili plan koji donosi najviše predstavničko tijelo kojim se za određeni period predviđaju javni prihodi i javni rashodi, a koji se prate po određenim klasifikacijama
- Budžet je osnovni finansijski instrument općine kojim se predviđaju prihodi i rashodi za određeni period

Dijelovi budžeta općine

- Opšti dio
- Posebni dio
- Opšti dio obuhvata npr. račun prihoda i rashda, ukupni fiskalni suficit ili deficit, pregled očekivanih sredstava, procjenu ukupnog novog zaduženja, procjenu neophodnih finansijskih sredstava za razvojne programe, stalnu i tekuću rezervu
- Posebni dio iskazuje finansijske planove direktnih korisnika budžetskih sredstava

Elementi za razumijevanje budžeta

- Zakon o budžetu
- Odluka o budžetu
- Korisnici budžetskih sredstava-direktni (lokalna vlast) i indirektni (mjesne zajednice, preduzeća, direkcije i fondovi)
- Budžetski sistem

- Budžetska klasifikacija
- Funkcija budžeta (ekonomska, politička i pravna)
- Načela budžeta
- Budžetski kalendar

Raspodjela sredstava za mlade

- Na osnovu uvida u raspodjelu budžeta većine lokalnih zajednica došlo se do zaključka da u stvarnoj raspodjeli nema vidljivih izdvajanja za mlade
- Izdvajanja za mlade:
 - Omladinske organizacije i
 - Omladinske djelatnosti

Budžet predviđa

- Dio sredstava koji je namijenjen za finansiranje omladinskih organizacija i njihovog rada
- Sva sredstva, kao i sve ostale stavke koje ulaze u okvir budžeta organizacijama se isplaćuju na žiro račun organizacije, a za utrošak istih, organizacija je dužna dostaviti izvještaj

Finansiranje akcionog plana za mlade u općini

- Općinsko vijeće se obavezalo da sprovede mjere prema operativnim planovima
- Kao organ uprave, glavni koordinator je službenik za mlade i on/a treba da koordinira rad svih nosilaca pojedinih mjera ili aktivnosti
- Sredstva se raspoređuju na godišnjem nivou omladinskim organizacijama koje najbolje odgovore projektima na postavljene uslove, a na osnovu predloženih mjera i aktivnosti

Dodjeljivanje budžetskih sredstava za mlade

- Ovlasti načelnika službe za finansije:
 - Pripremanje i izdavanje uputa i smjernica za pripremanje budžeta za sve budžetske korisnike, uključujući sve detalje koji se odnose na proces planiranja
 - Pripremanje fiskalnog i ekonomskog prospekta opštine
 - Preliminarno predviđanje prihoda i procjena rashoda
 - Procjena zahtjeva budžetskih korisnika i preporuke načelniku za finansije
 - Konačne smjernice za pripremanje budžeta za budžetske korisnike

Mladi kao budžetski korisnici

- Budžetski korisnici - mladi imaju ključnu ulogu u budžetskom procesu jer su direktnije uključeni u potrebe i zahtjeve

Mladi stoga:

- Pripremaju precizne zahtjeve u skladu sa budžetskim uputama
- Pružaju pomoć načelniku službe za finansije
- Implementiraju projekte koji su finansirani iz budžeta i pripremaju potrebne izvještaje
- Pružaju pomoć pri reviziji i procjeni programa

Zadaci lokalnih vlasti

- Koja je **uloga** općine – općinskog vijeća?
- Usklađuje interese različitih segmenata stanovništva
- Koje su **odgovornosti** općinskog vijeća slijedeće aktivnosti u budžetskom procesu:
 - Javni pregled i analiza ekonomskog i fiskalnog okvira u kojem će budžet biti implementiran
 - Usvajanje budžeta
 - Nadzor i implementiranje programa, projekata i politika iz budžeta

Transparentnost raspodjele sredstava

- Budžet je transparentan od planiranja i pripremanja do usvajanja i realiziranja.
- MMF je kreirao kodeks dobrih praksi transparentnosti monetarne politike

Budžetiranje za mlade

- Prepoznati gdje budžet može imati uticaj na kvalitet života mladih i njihovo upravljanje
- Učešće mladih?

Omogućiti da lokalna uprava sluša glas mladih

- Neophodno je jačati veze između mladih, civilnog društva i uprave
- Ukoliko mladi bolje poznaju pitanja sa kojima se lokalna uprava susreće može dovesti do povećanja razumijevanja donesenih odluka i obrnuto
- Stručnost po pitanjima mladih može dovesti i unaprijediti kvalitetu odluka uprave i osigurati sredstva za njihovo implementiranje

Podnošenje finansijskih zahtjeva za razmatranje i dodjelu sredstava

- Mladi su obavezni da podnesu svoje zahtjeve za dodjelu sredstava u okviru određenog roka
- Načelnik službe može predložiti ponovno razmatranje zahtjeva tako što će tražiti da se postave prioriteti
- Mogućnost grantova od drugih nivoa vlasti

Šta nakon pripremanja zahtjeva za dodjelu sredstava za mlade?

- Organizovati pojedinačne sastanke na kojima se očekuje učinkovitost, alternativne metode postizanja istih ili sličnih rezultata i procjena efektivnosti programa u postizanju ovih rezultata

Problem koji se javlja jeste nedostatak vremena za detaljnu analizu:

- Dugoročna analiza da ili ne?
- Rasprava na tu temu, mladi mogu saradivati sa načelnikom na tu temu

Prezentacija i elaboriranje mladima

- Javne rasprave su mjesta gdje mladi mogu iznijeti svoje ideje i da daju komentare
- Moguća promjena budžeta na osnovu prioriteta građana i mladih, uzimajući u obzir mandate opštine, onako kako su propisani zakonom

Učešće mladih u budžetskom procesu

- Učešće je demokratska praksa u kojoj mladi utiču na načine na koje vlast donosi odluke
- Utvrditi pravila za učešće građana i mladih u budžetskom procesu
- Javne diskusije
- Zakonski propisi
- Odgovornost načelnika

Drugi oblici javnog učešća mladih:

- Javni sastanci
- Ispitivanje javnog mnijenja
- Fokusne grupe
- Forum odgovornosti

Pojmovi

- Prihodi po osnovu poreza
- Neporezni prihodi
- Grantovi za mlade
- Donacije za mlade
- Zajmovi za mlade
- Rashodi
- Zakon o budžetu FBiH
- Zakon o budžetskom sistemu RS